

ACTE INSTITUCIONAL DE CELEBRACIÓ DEL DIA D'EUROPA
"LES PRIORITATS DE LA UNIÓ EUROPEA

PER A LA PROPERA DÈCADA"

(Saló de Sessions de l'Ajuntament de Terrassa,
2 de maig de 2006)

Bon dia a tothom,

Sr. Alcalde, regidors i regidores, ciutadanes i ciutadans, amigues i amics.

Em plau ser avui aquí, en aquest Saló de Sessions de l'Ajuntament de Terrassa, amb motiu de la celebració del Dia d'Europa 2006, un dia que se celebrarà de manera oficial el proper 9 de maig.

Aquest any, **Espanya commemora els vint anys de l'entrada del país a la Unió Europea**. Per això m'agradaria, abans de res, adreçar-vos algunes paraules que resumeixen a grans trets la nostra experiència fins avui a la Unió Europea. Jo en faig un balanç molt positiu.

Després d'una llarga dictadura precedida per una guerra civil, Espanya i Catalunya vam saber, l'any 1986, aprofitar l'oportunitat europea. Per una banda, **d'Europa vam aprendre que la pau, la democràcia i l'estabilitat requereixen una voluntat i un compromís inequívocs amb els drets i les llibertats**, així com el convenciment que la participació a la vida pública o política per part de tots els ciutadans i ciutadanes és la millor garantia per a la resolució dels conflictes quotidians.

D'altra banda, també des del punt de vista econòmic, **l'entrada del país a la Unió ha propiciat una millora important de la situació econòmica i social de l'Estat** espanyol. Al llarg d'aquests anys, ha augmentat en un 30% la nostra renda per càpita, i en l'actualitat la mitjana de renda espanyola representa el 98% de la mitjana de renda de la UE ampliada. Les ajudes que la UE ha concedit a Espanya en aquests 20 anys superen els 100.000 milions d'euros –els municipis en sou ben conscients-. **A Terrassa, per exemple, els fons FEDER han permès finançar en aquests últims tres anys la renovació del barri de ca n'Aglada o la rehabilitació de la zona urbana de la Riera i els marges de la RENFE.**

En general, aquests fons han finançat 4 de cada 19 km d'autovies espanyoles, la construcció de les línies fèrries d'alta velocitat, les ampliacions dels aeroports de Barcelona i Madrid, el desenvolupament del sector agrícola espanyol, i al supervivència del sector pesquer, entre d'altres. També ha ajudat a modernitzar l'economia del país, i ha acabat amb l'aïllament secular d'Espanya de la resta d'Europa, demés de millorar altres aspectes de la vida quotidiana com la seguretat alimentària, la protecció del medi ambient, la facilitat per viatjar, etc.

Però **ara ens cal mirar endavant**, i per això hem de tenir en compte les principals qüestions que ens poden afectar de cara al futur. Com diu el títol de la meva intervenció, **parlaré de les prioritats de la Unió Europea per a la propera dècada**. I aquestes prioritats de futur, evidentment estaran determinades pel que fem i pel que acabem decidint avui, en el present.

En aquests moments, a la Unió Europea hi ha 5 grans qüestions plantejades que, en la mesura en què es resolguin satisfactòriament, dibuixaran el futur de la Unió, sobretot el futur polític:

Qüestions d'índole interna, com:

1. les **ampliacions** -les que hem fet i les que hem de fer-; o
2. el procés de ratificació de la **Constitució Europea**.

I d'altres que ens venen donades de l'**exterior**, com:

3. la **globalització**, que planteja qüestions de seguretat de tota mena i reptes o problemes de competitivitat;i
4. altres qüestions relacionades amb el que és la **política exterior de la UE**: especialment els **conflictes** que hi ha al nostre entorn, com els del Pròxim Orient i d'Iraq, entre d'altres.

Finalment:

5. el **pressupost** de la UE, que és on s'estableixen veritablement les prioritats.

Pel que fa a les ampliacions, no fa ni dos anys que **la Unió s'ha ampliat a deu nous Estats, amb el que això suposa d'esforç d'adaptació**, de canvi i d'integració de nous països amb les seves diferents visions, cultures, economies... Les diferències entre països són moltes, però deixant de banda les més evidents, com les diferències de renda, les diferències culturals –

especialment de cultura política- i dels estats de les democràcies respectives, són les que més dificulten el funcionament de la Unió, així com l'aprofundiment del procés d'integració europea.

Ara restem a l'espera de l'entrada de **Bulgària i Romania -que estan previstes inicialment per l'1 de gener l'any vinent-**. Tanmateix, segons el darrer informe de la Comissió Europea sobre els avenços realitzats per ambdós països, aquesta entrada podria endarrerir-se un any per la necessitat de realitzar majors esforços per eradicar la corrupció a tots els nivells de l'Administració Pública i en el sistema de justícia.

La **UE també manté acords d'associació -en vistes a una possible adhesió- amb altres Estats**, com Croàcia, o per anar més enllà, amb Turquia.

Com deia, la digestió d'aquestes ampliacions ens costa molt de fer i, de fet, per aconseguir el seu èxit, necessitem posar al dia la manera de funcionar de la Unió, la manera de prendre decisions. **Fins fa uns anys, teníem un tractat que havia estat pensat per a una unió de 6 països. Però ara en som 25, aviat 27**, i probablement amb el temps arribarem a ser-ne 30. Amb la qual cosa, continuem necessitant un nou tractat: necessitàvem i necessitem la Constitució Europea. I aquesta és la qüestió següent de què us parlaré.

Després del fracàs de la Constitució Europea, crec que podem afirmar que la construcció política ha quedat en suspens. La Unió Europea es troba en un "*impasse*", i un dels problemes d'aquesta situació ha estat **la llunyania de les institucions europees dels ciutadans**.

Els "nos" a la **Constitució Europea dels Països Baixos i sobretot de França, dos dels països històricament origen i motor de la integració**, han desencadenat una crisi política aparentment sense resultats catastròfics, però que comporta **una situació de frenada i desconcert important, ara per ara irresoluble**.

Així, els **països que es van decantar pel "no" han fet descarrilar**, almenys per ara, un dels projectes més ambiciosos de la Unió Europea fins el moment: **l'elaboració d'una veritable Constitució Europea. I això en un dels moments més crucials de la història** de la construcció europea, per l'ampliació que us acabo de comentar.

Actualment la Constitució Europa **ha estat ratificada per 14 països**. Tretze d'ells, per la via parlamentària -Lituània, Hongria, Eslovènia, Itàlia, Grècia, Eslovàquia, Àustria, Alemanya, Letònia, Xipre, Malta, i Espanya (que ho va fer després d'un referèndum consultiu)-, el darrer dels quals ha estat Bèlgica. I també per **Luxemburg, via referèndum**.

Tanmateix, han estat **9 els que, després del rebuig de França i Holanda, han decidit congelar el procés de ratificació**. Així, vistes les conseqüències, les institucions van acordar

l'obertura d'un període de reflexió. En el debat, si bé **per a alguns la Constitució està morta**, per a d'altres continua **essent decisiva** i d'altres, conscients de la situació però també de la necessitat de disposar de noves eines per a la governança, es plantegen **salvar-ne algunes parts, especialment els drets i deures, i fugir dels detalls, tot evitant un text tan llarg i feixuc** -que és, però, l'únic que va aconseguir un acord mínim entre governs-.

En cas de procedir a una simplificació del text a adoptar, caldria **mantenir la presa de decisions per majoria qualificada** enlloc de per unanimitat, per fer possible una Unió més eficaç en tots els terrenys, i capaç de prendre decisions de manera més ràpida. També caldria salvar **els instruments de política exterior per afrontar les responsabilitats de la Unió com a actor mundial...** De fet, jo m'atreveria a dir que **no podem plantejar-nos ampliar més la Unió Europea fins que no disposem d'un text que ens permeti afrontar la governabilitat amb garanties d'eficàcia.** De manera que només podem parlar de moment de Bulgària i de Romania -i potser també de Croàcia-, i pel que fa als altres candidats, haurem d'anar seguint el camí gradual de reformes que hem marcat...

No seria lògic, però -tot i que s'ha donat alguna vegada a la història comunitària (Finlàndia, amb Niça, i Dinamarca amb el Tractat de Maastricht)- que els països que van votar "**no**", **tornessin a plantejar-se sotmetre a ratificació el mateix text.** De fet, aquests països, mancats d'alternatives fins al moment, resten pendents de la celebració d'eleccions...

Les **eleccions que tindran lloc a França l'any vinent podrien servir per aclarir el panorama.** De fet, acabem de tenir eleccions a Itàlia i a Hongria, i a finals d'any **-al novembre- en tindrem a Àustria.** En funció dels resultats, es podria **decantar la balança política actual**, una balança que ara es decanta cap a la dreta, i que, per força, acaba determinant les polítiques de la Unió... Per tant, caldrà veure com queden les forces per valorar la possibilitat de mirar de **tirar endavant un text més europeista i de tall federal, o bé buscar una solució de compromís** per salvar les parts de l'actual text més necessàries per garantir l'eficàcia i la governabilitat de l'Europa ampliada, en el context de la globalització. I aquesta és la tercera qüestió.

La **globalització** ens afecta a tots: el ràpid i intens flux d'intercanvi d'informació i la multiplicació de les transaccions en temps real a qualsevol part del món i en qualsevol esfera -comercial, cultural, personal, política, etc.-, generen **conseqüències a tots nivells.** Així, la recerca de la **seguretat** (tant social com mediambiental, a internet -vinculada aquí amb la llibertat o privacitat- o en el sentit clàssic de la defensa...), **la lluita contra el terrorisme i el repte de mantenir una certa competitivitat determinen avui dia pràcticament totes les polítiques.** De fet, l'estratègia de Lisboa (més recursos per innovació, formació, noves tecnologies, el que se'n diu el I+D+i+d) és un intent d'adaptació a un mercat

creixement globalitzat, però amb la característica de **permetre**, això sí, **el manteniment del model social europeu** que ens distingeix d'altres sistemes com pot ser el dels Estats Units.

El problema de la **inseguretat i del terrorisme** cada dia és més evident. **No només els conflictes bèl·lics requereixen una intervenció o un plantejament internacional.** Tenim també problemes derivats **d'enfrontaments entre comunitats -que alguns inciten sobre la base de la religió o de la cultura; problemes d'armament o de desarmament, problemes mediambientals, socials... ; problemes**, en definitiva tots ells, **que no pot resoldre cada país per ell mateix.**

En el **terreny econòmic**, el món obert ens obliga a ser competitius. Tanmateix, **en l'àmbit del lliure mercat**, els socialistes creiem que **hi ha marge pel model social.** Fa ja setmanes que vam aprovar al Parlament Europeu la coneguda Directiva **Bolkestein.** Aquesta directiva, que **regula el mercat interior de serveis a Europa**, respon a la **necessitat d'un major govern de l'economia** –dels serveis, en aquest cas-, però **introdueix, alhora, frens a les mesures més dràstiques proposades inicialment de liberalització, i que entraven amb contradicció amb la protecció dels drets dels treballadors i treballadores.** Així, des de la Unió Europea treballem per **fer possible el ser competitius tot mantenint el nostre model social.**

Potser no podem parlar d'un únic model, ja que trobem variants diferenciades (països nòrdics, centre-europeus, mediterranis...). Però sí que és cert que **existeix un comú denominador en tots ells, que és el model d'economia social de mercat.**

Avui, però, en un **context global de demografies canviant –amb un elevat índex de creixement dels països del Sud, i amb l'estancament que pateixen la majoria de les societats més avançades -sumat als creixents fluxos migratoris mundials-, ens trobem, doncs, que aquest model ens trontolla.** I això ens obliga a **canviar-ne determinats aspectes** per poder mantenir-lo.

D'altra banda, el **terreny cultural també se sent afectat** per la globalització, per això al Parlament Europeu vam aprovar la setmana passada **la Convenció per la diversitat cultural que fou aprovada per la UNESCO** el 20 d'octubre de l'any passat, i que permetrà garantir la diversitat dels béns culturals i la seva exclusivitat en les negociació del comerç internacional, tenint en compte la seva doble funció cultural i econòmica...

En el terreny de la política exterior, coneixem avui dia un gran nombre de conflictes que tenen lloc al nostre entorn. **Principalment**, el conflicte del Pròxim Orient -amb els efectes directes que desencadena en la majoria de comunitats musulmanes d'arreu del món-.

La crisi les reserves energètiques fa pensar en una tendència creixent a l'aparició de conflictes en aquest terreny -tant pel que fa als gasoductes d'Àsia Central i Rússia, com pel que fa al petroli en el món àrab i a Veneçuela (per les seves males relacions amb els Estats Units)-, i a

una possible reparació del debat nuclear –**tot coincidint amb els 20 anys del desastre de Txernòbil-**.

L'**existència de** grans bosses de pobresa a Àfrica, Àsia, i a Amèrica del Sud, i la creixent distància en termes de desigualtats que separa els països rics i pobres, **dibuixa un** escenari certament preocupant.

Sovint, **les crítiques a la inactivitat de la política exterior i de defensa de la Unió Europea són exagerades**, però és cert que **la Unió encara està lluny de ser un actor totalment disposat a assumir la seva responsabilitat en el món**. Per a això, a més de **consens, li calen instruments** i aquí de nou, torna aparèixer la necessitat de **disposar de la Constitució Europea**. Però li calen també espais i fòrums multilaterals de decisió.

Avui dia, és **una evidència que l'orientació de l'Administració de George Bush a favor de l'unilateralisme ha creat més inseguretat**. Des de fa uns mesos, fins i tot als **Estats Units està creixent la consciència d'aquest model com d'un model inviable i contraproductiu**. I, de fet, els propis Estats Units estan estudiant un replantejament de la seva política exterior...De manera que **més que mai cal una política de seguretat comuna forta**.

Aquestes són les qüestions que hi ha a l'agenda de la Unió Europea i els reptes als quals ha de ser capaç de fer front i gestionar satisfactòriament. Per això, és molt important el darrer capítol del que us vull parlar, el dels pressupostos.

En l'actualitat, a la Unió hi ha sobre la taula el dossier de les **Perspectives Financeres 2007-2013**, o el que és el mateix, els **pressupostos per desenvolupar les polítiques que ens han de permetre afrontar els reptes dels propers 7 anys**.

Com sabeu, s'ha produït una negociació a la baixa per part dels governs dels **Estats Membres**, que lluny de ser conscients i sensibles a les prioritats polítiques marcades pel Parlament Europeu i la Comissió Europea, han mirat **d'estalviar en les seves aportacions a la Comunitat**.

D'una banda, **països contribuïdors nets com Alemanya** (que aporten a la Unió Europea més diners dels que reben) i de l'altra, els més **euroescèptics, com el Regne Unit** (que plantegen una Europa d'Estats sinònim d'un gran mercat, i que mantenen fortes reticències a acceptar una Europa federal), han volgut reduir el pressupost per al desenvolupament de les polítiques comunitàries.

Aquestes **Perspectives Financeres** per als anys 2007 a 2013, **ens haurien de permetre assumir els compromisos polítics adquirits d'aquí a la propera dècada; com la consecució dels objectius de Lisboa: esdevenir al 2010 "l'economia basada en el**

coneixement més competitiva i dinàmica del món, capaç de créixer econòmicament de manera sostenible, amb més i millors llocs de treball i amb una major cohesió social".

En aquests moments s'ha tancat ja l'anomenat **triàleg entre la Presidència Austríaca del Consell, la Comissió Europea i el Parlament**, i són a punt de concloure les negociacions.

El marc pressupostari que es dibuixa es divideix **en quatre grans partides** polítiques. **Una és la destinada al creixement, la competitivitat i l'ocupació**, que se centra bàsicament en les polítiques necessàries per a l'assoliment dels objectius de l'Estratègia de Lisboa. Aquesta partida, que inclou programes referents a l'ocupació; la innovació, la recerca i el desenvolupament; l'educació i la formació al llarg de tota la vida; les polítiques socials en general; les xarxes de transport i d'energia -entre d'altres-, hauria de ser un capítol crucial, per tant, a desenvolupar en els propers anys.

També s'inclouen en aquest capítol els **Fons de Cohesió i els Fons Estructurals, uns fons que, per Espanya per descomptat, però també per Catalunya, han permès finançar projectes molt importants en el territori**. I aquí **destaquen els fons per a la innovació**.

Pel que fa a la **segona partida**, dedicada a la preservació i gestió dels **recursos naturals, fa referència a les polítiques de desenvolupament rural, als fons de garantia de pesca, a la política agrària comuna -la PAC-, la protecció de les espècies naturals i el medi ambient**. Per tant, és una partida també molt important per al foment de la cohesió social i territorial a la Unió, tot i que s'ha vist fortament reduïda a causa de la retallada de pressupostos destinats a l'agricultura.

El **tercer capítol és el de ciutadania, llibertat, seguretat i justícia**. Cobreix àmbits com el de la política **d'afers d'interior, de llibertats i de seguretat**, però també aspectes crucials per al desenvolupament d'una ciutadania europea, i que tenen un efecte directe acostant més la Unió Europea a la gent. Programes de **cultura, de joventut, de participació cívica, de comunicació i de mitjans de comunicació**. Aquest, **veient sobretot com la ciutadania se sent allunyada del projecte europeu, hauria de ser, segurament, un àmbit fonamental on invertir de cara al futur**.

Perquè tothom en general, però els **joves especialment**: són el futur i no poden continuar mantenint una visió de la Unió Europea com d'alguna cosa allunyada que passa a Brussel·les i que no té repercussió en els ciutadans i ciutadanes. Allà **es discuteixen coses que tenen efectes directes sobre les polítiques estatals, regionals i municipals**.

Bolònia, igualment, ens obliga a reformar el sistema universitari per tal d'avançar cap a l'homologació de títols universitaris, o superar una vegada més les fronteres en l'àmbit

acadèmic i permetre **la mobilitat tant de professors com d'estudiants, i en un futur també afavorir la dels treballadors. I això té conseqüències i efectes molt positius, com l'aprenentatge d'altres llengües estrangeres, o el coneixement d'altres pobles i cultures,** clau per anar construint aquesta consciència de ciutadania europea que ens permetrà afrontar amb millors garanties el futur que compartim.

Finalment, el **quart capítol fa referència a la política exterior de la Unió Europea,** i inclou l'instrument de veïnatge -que regula les relacions amb els països veïns i amb els candidats a l'accés a la Unió-, la política de desenvolupament i d'ajuda humanitària, l'instrument d'estabilitat, i altres eines per tal de **consolidar Europa com a actor global.**

Per acabar, en la mesura en què sapiguem afrontar satisfactòriament totes aquestes qüestions del present, haurem dibuixat un futur polític per la Unió Europea. Però aquest **projecte europeu de futur que acabo de traçar, s'ha de fer comptant amb els ciutadans,** implicant-los més en les decisions, **fent-los partícips** dels debats que tenim al Parlament Europeu.

I és aquí on **els municipis teniu un paper fonamental a jugar.** Sou els que esteu més a la vora de la gent, coneixeu les seves necessitats, les seves preocupacions... D' aquí la importància de **seguir actuant com a "socis" clau del procés d'integració, al costat de les institucions i organismes comunitaris, bé a través del Comitè de les Regions, bé directament a partir de la gestió de fons i programes de la Comissió Europea, de la promoció de projectes conjunts... Contribuiu enormement a la creació d'una consciència de ciutadania europea, acostant els ciutadans de diferents països a través d'iniciatives transfrontereres, d'agermanaments internacionals, etc.**

I en això tenim un altre gran repte, ja que en cas que no el poguéssim assolir, la Unió Europea **deixaria de ser un projecte polític per convertir-se en un projecte només dels governs, però no dels ciutadans.**

Per acabar, és cert que cal plantejar-se una simplificació dels mètodes comunitaris, de les polítiques i una major transparència, però el que és clar és que **la construcció política d'Europa la farem juntament amb els ciutadans i ciutadanes i amb els municipis, o no la farem.**

Moltes gràcies.

Terrassa, 2 de maig de 2006